

FØROYA SOSIAL-DEMOKRATUR

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BROÐURSKAPUR

Nr. 2

Lýsingarprísir fyri mm: 12 oyru á
1. síðu, 10 oyru á 3. og 4. síðu

Leygardagin 10. januar 1948

Bladið verður bílagt á posthúsinum, og
kostar kr. 2,00 + porto um fjórðingsárið

22 Árg.

Vónir

Tá ið nýtt ár byrjar, verður oftast tosað um vón og vónir, tí eingin kann hava nakað vist at siga um eitt nýtt ár. Hitt gamla árið hava vit lisið, men hitt nýggja árið er óskrivað, tað skal verða skrivað, so hvørt sum dagarnir ganga.

Vónir kunna annars hava tvær síður. Vit kunna fara undir eitt verk við góðum vónum, og vit kunna fara undir eitt verk við ringum vónum. Á sama hátt kunna vit byrja eitt ár við góðum vónum, og vit kunna byrja eitt ár við ringum vónum.

Umstøðurnar kunna ávirka okkara hugsan um viðurskiptini. So ringar umstøður kunna vera, tá ið eitt hvørt nýtt byrjar, at eingin skilamaður kann vera annað enn í vónloysi. Likindini við ársbyrjan kunna vera bæði fyri hin einstaka og so fyri landið alt so út av lagi ring, at hin mest ljósskygdi kann lita við vantrestli og myrkum vónum á framtíðina.

Men tað er nú ikki bara umstøður og likindi, ið ávirka hesi sálarevni fram í menniskjuni. Tey kunna eisini vera so skópt framman undan. Tað eru menniskju, sum hava fingið til gávu eitt hjart sinni. Eitt ljóssýni, ið altíð fer undir eitt verk við góðum vónum og lættum huga. Slikt sinni stendur eisini við eitt árs byrjan og litur móti árinum og framtíðini við sól í eygunum og áræði í hjartlanum.

Har aftur á móti eru tað onnur sinni, ið altíð eru dapur í huga. Teirra lyndi er skapt fyri vónloysi. Tað eru Óskudölgalyndi, sum halda, at umstøðurnar eru altíð tær verstu, likindini út av lagi ring, og framtíðin stendur ónd og myrk og hóttar.

Tað fer at vera lítil ivi í, hvat av hesum lyndum, vit skulu lovprisa. Hitt positiva ljósa og vónrika lyndi er tað, ið byggir upp. Tað er tað, ið kann vera ein rekningsmaður, tá ið svartast sær út. Eingin fær verk at ganga, trýr hann ikki upp á eyddu og viðbyr. Eitt ár, tá ið tað skal verða byrjað, gerst myrkt og tungt at lita ímóti, um vit fara at skriva fyrstu blóðini við ringum vónum. — Har fyri

skal ikki vera sagt, at vit skulu ganga eftir hinum býtta lagnum, sum slær seg til tols við, at alt gongur strúkandi. Sum ikki sær meinbogar, sum bara gongur fram eftir fummum, og ikki ansar steinarnar á vegnum, fyrr enn dottið verður um teir.

Umstøðurnar hjá Føroyingum, nú hetta árið byrjar skuldu ikki verið ringar. Teir hava tað, sum er hitt týðningarmesta, tá ið farið skal vera at byggja land: teir hava arbeiðsamboð. Teir kunna fara fúsir út á tann arbeiðsvøll, har framtíð Føroyinganna liggur. Okkurt svik kann vera í, men í sini heild er framleiðslutólið ikki at lata illa at.

Teir kunna eisini hava vónir um ein marknað. Sum útlitið er, er ikki væntandi, at nakað land liggur innibyrgeð við nakrari matvøru.

Útheimsviðurskiptini við ársbyrjan sýnast ikki ljós. Men vit hava hóast øll vónsvik tó glottar. Og vit mugu hava ta trúgv og tað álit á menn, at teir sissast, og at heimurin kemur inn á eitt spor av góðvild og samarbeiði — hóast allan ójavna í hugsunnarhátti. Í hvussu er, mugu vit lata ljóssinni vinna so á okkum, at vit fylgja monnum, sum við góðum vónum virka fyri friði og samhugi, við bestu ynskjum og gera okkara til at rudda burt misskiljingina og illtankan, sum grór millum manna og spillir gott samliv og samvirki.

Skattaálíknin

Nú er aftur tann tíðin komin, tá ið skattavaldini fara at koma saman at leggja skattin á borgarar samfelagsins.

Hetta kunna menn einki hava at siga líl. Teir vita, at samfelagið er hitt stóra húsarhaldið, og um tað skal verða stýrt til litar, má tað hava pening. Men tað er eitt, ið landsins borgarar hava at siga til almenna skattaálíknin, og tað er, at hon er rættvis. T.v.s., at ein jövn skattaálíknin fer fram fyri allar innløgur (inntøkur) verða skattaðar, og at eitt strangt eftirlit verður havt við teimum

sjálvsuppgávum, sum líknar-menn fáa í hendi.

Skattaborgarar hava knarrað nógv um skattaálíknin hesi seinastu árin, og tað ikki uttan grund. Tí øllum er kunnugt, at skatturin fellur ógvuliga ójavn. Teir, ið fáa sína inntøku í reinum pengum, og sum kann verða eftiransað (kontrollerað), verða pindir av hvørjum einasta oyra. Meðan aðrir, ið hava inntøkur, ið ikki lættliga kunna verða eftiransaðar, sleppa kanska við stórum parti skattafríum. Ja, tað er so galið, at onkur fær als ongan skatt og hesi liva og ganga klædd eins og onnur. Hvussu gjalda tey matin og klæðini, mugu vit spyrja? Innløgur, sum koma í »naturalium« (slikt sum ikki verður umsett í peningi) sleppa oftast lættliga. Um tær verða skattaðar (t. d. búnaðarvörur) so verður oftast skattavirði sett langt niðan fyri söluvirði, og ikki verður heldur alt uppgivið, ið inn er komið í árinum.

Men handilságoðin og vinningur av virkjum man verða tað, ið mest verður atfunnið. Okkara innflutningur er at setast til nógvir milliónir. Og nógv av hesum innflutningi eru ónyttuvörur, sum seljarin ivaleyst vinnur nógv upp á. Øll vita, at hesin vinningur verður langt ifrá uppgivin til fullnar, og hann verður ikki heldur eftiransaður til fullnar, so eingin man mistaka seg í at siga, at her fara stórar innløgur friar fyri skatti.

Skatturin er stórur, og mangur hevur illa ráð at gjalda hann í hesum dýru tíðum. Men hann

Lítið svar til „Jólabrævið“

í „Dagblaðnum“ friggjadagin 12. desbr.

Tað var eitt heldur margháttligt »bræv«, »Dagblaðið« hevði til min beint framman undan jolum frá einum »gomlum vini«. Stíllurin er faðirliga ávarandi: rós, atfinningar og hóttan hvørt um annað. Hesin »gamli vinur« vil kalla meg aftur av villum vegi, sum eg nú gangi. — Men var tað eg, ið ætlaði at senda ávaring til forn-an vin, so hevði eg fyrst skrivað til hansara sjálvs og ikki sett minar ábreiðslur við stórum stóvum í alment blað eins og eina lýsing.

»Vinurin« sigur, at eg havi latið meg tóla av sterkum manni. — Ja, bara ikki hesin »góði vinur« er fastari bundin av onkum sterkum manni ella monnum og gongur vegir, sum onga leið visa. Mær eins og nógvum Føroyingum dæmar best at ganga egnar leiðir og vera í tí fylgi, okkum líkar — uttan at leggja í, hvat aðrir halda.

Hvat ið viðvikir andanum í »Føroya Sosial Demokrati« hesa tíðina, eg havi staðið fyri

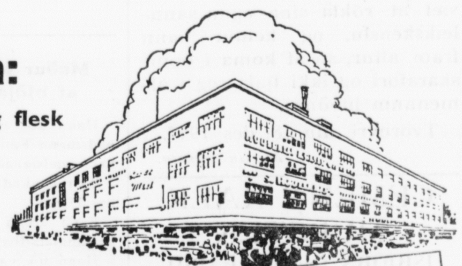
kundi ivaleyst verið minni, um allar landsins innløgur bóru sín fulla part av skattinum. Her skal so stutt vera heitt á skattavaldini, at tey fáa eina rættvisa skattaálíknin, nýta skattalógirnar og royna betri at eftiransa enn gjørt er higartil.

Skattaborgari.

Vit lata:

Feskt kjøt og flesk
pylsur
feitivörur
livurpostei
salatir
konserves

S. HOULBERG A/S
Kødbyen, København.

UMBOÐ:
B. MORTENSEN
TØRSHAVN
Telefon 326